

ת"פ 68971/03/16 - מדינת ישראל, המאשימה נגד ירוחם מורי

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט דניאל טפרברג
ת"פ 68971-03-16 מדינת ישראל נ' מורי
בעניין: מדינת ישראל - המאשימה
ע"י ב"כ עו"ד אור גבאי
נגד
ירוחם מורי - הנאשם
ע"י ב"כ עו"ד מיכאל עירוני

גזר דין

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות:

דרישת נכס באיומים - עבירה לפי סעיף 404 סיפא לחוק העונשין התשל"ז (להלן: "החוק"), **ניסיון שוד** - עבירה לפי סעיף 402(א) בצירוף סעיף 25 לחוק.

בהסדר הטיעון לא הייתה הסכמה לעניין העונש והצדדים טענו באופן חופשי.

2. כתב האישום נושא 2 אישומים:

על פי עובדות האישום הראשון, ביום 9.3.16 בסמוך לשעות הצהריים, הגיע הנאשם למרכז מסחרי "שיינפלד" בגבעת שרת בבית שמש, בכלי רכב מסוג רנו פלואנס בצבע כחול פחם מט שמספרו 5417969 (להלן: "הרכב").

סמוך לשעה 16:13, נכנס הנאשם לסניף הדואר ברחוב ראובן 1 במרכז המסחרי, כשהוא אוחז בחפץ הנחזה להיות אקדח (להלן: "האקדח") וכאשר פניו מוסתרות בחם צוואר ובמשקפי שמש. הנאשם ניגש לאביטל עובדת האשנב באותה העת, כיוון אליה את האקדח ודרש את הכסף אחרת: "דופק לך כדור בראש". באותה העת, איריס וספיר אשר קיבלו שירות בסניף ניסו לצאת מסניף הדואר והנאשם שהבחין בכך הורה להן לשבת במקום, אחרת יירה בהן כדור בראש.

לאחר שאביטל מסרה לנאשם את כל השטרות שברשותה, הורה הנאשם לעובדת נוספת - דינה, להעביר לידיה את כל הכסף ולקח את כל השטרות שהיו באחריותה של דינה, סך כולל של 3,620 ₪. הנאשם יצא מסניף הדואר נכנס לרכב וברח מהמקום.

במעשיו המתוארים, גנב הנאשם כסף ובשעת המעשה או בתכוף לפניו איים לבצע מעשה אלימות באדם כדי להשיג את הדבר הנגנב או לעכבו אצלו כדי למנוע התנגדות או להתגבר עליה.

על פי עובדות האישום השני:

ביום 16.3.16 בסמוך לשעות הצהריים, הגיע הנאשם ברכב למרכז מסחרי ברחוב לייב יפה 9 בשכונת ארנונה בירושלים במטרה לשדוד את סניף הדואר במקום.

הנאשם נכנס לסניף הדואר כשפניו מוסווים בקפוצ'ון שחור וצעף וכשהוא אוחז באקדח. הנאשם כיוון את האקדח לעובד המקום אריה, עמד מאחורי האשנב לחץ על האקדח ונשמע קול ירייה עמום כשהוא קורא לעבר אריה: " זה שוד, תן את כל הכסף".

אריה אמר לנאשם, כי אין בסניף כסף וכי הוא משמש להעברת דואר בלבד. אריה צעק "זה שוד זה שוד לחץ על לחצן המצוקה ויצא בריצה בסניף הדואר. כאשר ניסה אריה לסגור את הדלת ולנעול את סניף הדואר, הנאשם רץ ודחף את הדלת בחוזקה בעוד אריה לוחץ את הדלת כדי לברוח מהמקום.

הנאשם יצא בריצה מסניף הדואר וברח מהמקום ברכב עימו הגיע.

במעשיו המתוארים, ניסה הנאשם לגנוב כסף ובשעת המעשה או בתכוף לפניו איים לבצע מעשה אלימות באדם כדי להשיג את הדבר הנגנב או לעכבו אצלו כדי למנוע התנגדות לגניבת הדבר או להתגבר עליו.

3. תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם:

לבקשת הצדדים ובהתאם להחלטת בית המשפט מיום 15.1.17, הוגש ביום 20.6.17 תסקיר שירות המבחן לעניין העונש.

מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 23, נשוי ובעת כתיבת התסקיר ציפה לבת, מתגורר בבית הוריו בבית"ר עילית למשפחה חוזרת בתשובה המונה 8 ילדים וגדל כחרדי. הנאשם למד במכללת אונו במכינה לקראת לימודי משפטים.

הנאשם תיאר בפני שירות המבחן כי משפחת המקור שלו מתפקדת, אם כי, שירות המבחן התרשם כי אין מדובר בקשרים קרובים במיוחד. עוד ציין בפני שירות המבחן, כי היה תלמיד מצטיין ונער חברותי ושלל קשיים מהותיים במהלך חייו. סמוך ללימודיו ב"ישיבה גבוהה", פיתח קשר עם נערה מהציונות הדתית אשר חשף אותו לאורך חיים שונה. בעקבותיה החליט לעזוב את הישיבה והחל לעבוד, הנאשם חדל מלנהל אורח חיים חרדי אך המשיך לשמור על הלכות

הנאשם תיאר בפני שירות המבחן, כי לאחר נישואיו נאלץ לעזוב את עבודתו בחנות על רקע קשיים עסקיים אליהם נקלע. לאחר מכן החל לעבוד בתחום התקשורת הסלולארית, במיזם של חבר, אך העסק נחל כישלון. בהמשך, עבד בתחום השיווק דרך מכר נוסף, שהבטיח לו כי יוכל להרוויח משכורות גבוהות, אך בפועל שוב העסק לא צלח ומשכורתו לא שולמו לו ע"י המעסיק. הנאשם ציין, כי נכנס ללחץ כלכלי שלא הכיר בעבר ביחוד בשל האחריות כאדם נשוי אשר צריך לכלכל את משק ביתו. שירות המבחן התרשם, כי בני הזוג התנהלו בצורה פזרנית שלא הייתה מותאמת ליכולותיהם, הנאשם אף לא שיתף את זוגתו במצוקתו.

מבחינת רקע עברייני, ציין בתסקיר כי אין הרשעות קודמות לחובתו של הנאשם. באשר לעבירות המיוחסות לו, הנאשם שלל מעורבות באישום הראשון, לגבי האישום השני, הנאשם קיבל על עצמו אחריות לביצוע העבירה אך שלל כי כיוון את ה"אקדח" לראשו של המתלונן והשמיע קול ירייה עמום.

הנאשם טען בפני קצינת המבחן, כי המעשה לא היה מתוכנן מבעוד מועד, אלא מתוך תחושת לחץ משמעותית עקב החובות שצבר, התקשה להתמודד ובבוקר ביצע העבירה ניצת בו הרעיון והתארגן להשגת החפצים הדרושים למעשה (חם צוואר, אקדח אוויר שרכש באומן).

הנאשם הביע חרטה על מעשיו ואמר, כי לא עמד בזמנו על משמעות חומרת מעשיו, בנוסף הדגיש את המחירים האישיים שמשלם בגינם.

התרשמות שירות המבחן היא כי מדובר בבחור בעל יכולות וכישורים, כאשר לעניין העבירה הוא נוקט בעמדה מצמצמת השוללת את אלמנט התכנון אשר ניכר שהיה נוכח בביצוע העבירה. עוד ציין, כי קיים פער משמעותי בין התנהלותו הכללית ועולמו של הנאשם כפי שבוחר להציג אותו, לבין ביצוע העבירות המתוארות בכתב האישום. בנוסף, ההתרשמות של שירות המבחן היא, כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם. הנאשם משתתף בקבוצת מעצרים המתקיימת בשירות המבחן כאשר ממנחי הקבוצה נמסר, כי הנאשם מגיע באופן עקבי ומסודר לקבוצה וכי הוא מגלה רצון לניהול אורח חיים תקין.

שירות המבחן סיכם, כי למרות ששקל להמליץ על מאסר שירוצה בעבודות שירות, לאור חומרת העבירות, אופיין האלים והעובדה כי מדובר בשני אישומים שונים, מומלץ על עונש מאסר בפועל אשר ייקח בחשבון את נסיבותיו של הנאשם.

מאחר והנאשם למעשה סתר בפני שירות המבחן את הודאתו בהסדר הטיעון באישום הראשון, הורתי בדיון שהתקיים ביום 11.7.17, על עריכת תסקיר משלים.

נציין כי ב"כ הנאשם הגיש שאלות הבהרה לשירות המבחן על התסקיר ביום 29.6.17 ושירות המבחן השיב על שאלות

ההבהרה בפירוט ביום 5.7.17.

ביום 8.8.17, הוגש תסקיר משלים, בו התבקשה התייחסות הנאשם לאישום הראשון אותו הכחיש בתסקיר הראשון. במסגרת פגישת עריכת התסקיר המשלים, הנאשם קיבל על עצמו אחריות לביצוע האישום הראשון, והסביר את הכחשתו הקודמת בכך שהתקשה להיחשף באופן מלא ולהציג עצמו באור שלילי מוחלט.

בניגוד לגרסתו הקודמת, הודה הנאשם כי העבירה היתה מתוכננת, גובשה בראשו במשך זמן רב והוא אף צפה בסרטונים ברשת שמדגימים ביצוע עבירות דומות. הנאשם חזר וציין כי ביצע את המעשה על רקע מצוקתו הכלכלית וחיפש דרך "מהירה וקלה" להיחלץ ממצבו. לדבריו, הגיע לזירת העבירה מספר פעמים אך לא אזר אומץ להוציא לפועל את תכנוניו עד שלטענתו חש כי "אין לו מה להפסיד", ביצע את המעשה.

הנאשם פירט בפני שירות המבחן כי האיום שאמר לעובדת האשנב כי אם לא תביא לו את הכסף "ידפוק לה כדור בראש", נאמר מתוך לחץ שהסיטואציה תצא משליטה וללא תכנון מוקדם. הנאשם אף הוסיף, כי לאחר שנמלט ממקום העבירה חש ברע והקיא. יחד עם זאת ציין, כי לאחר יומיים כשהתחוויר לו שהמשטרה לא הגיעה בעקבותיו, חש הקלה וחזר על המעשה כמפורט באישום השני בתקווה להטיב עם מצבו הכלכלי.

הנאשם הביע צער על מעשיו וציין את הפיכתו לאב ואת משמעות ההורות עבורו, עוד הוסיף כי הוא זקוק לעזרה ומעוניין להשתלב בטיפול קבוצתי המיוחד לאנשים שביצעו עבירות אלימות.

לסיכום, שירות המבחן ציין כי המלצתו היא כפי שפורט בתסקיר הקודם, יחד עם זאת, אם בית המשפט יחליט על הליך שיקומי, המלצת שירות המבחן היא שילוב הנאשם במסגרת צו מבחן בקבוצה טיפולית.

4. טיעוני המאשימה לעונש:

המאשימה הזכירה במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה את התכנון המוקדם, בחירת הזמן, מקום הסניפים הרלוונטיים, כמו כן הנאשם הסווה את עצמו באמצעים שונים והצטייד באקדח צעצוע.

בכל הנוגע לנזק שנגרם מביצוע העבירה ציינה המאשימה, כי באירוע הראשון נגנב 3,620 ₪, אך מעבר לכך, הרי שמדובר באירוע טראומטי לכל הנוכחים בסניף בעת ביצוע העבירה, כשאקדח מוכווון אליהם ומילות איום נקראות לעברם.

עוד הוסיפה המאשימה, כי הנאשם מצוי בשלבי סיום של לימודי משפטים, וידע את הפסול והחומרה שבמעשיו. בנוסף, הנאשם ביצע את העבירות בהפרש של שבוע כך שיכול היה להתחרט אך לא עשה כן.

המאשימה ציינה לחומרה, את העובדה כי מדובר בעבירות אשר דורשות תעוזה עבריינית, וכי הנאשם אימץ לעצמו קוד עברייני מובהק. באשר לנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, הרי שמדובר בבצע כסף ותו לא.

המאשימה ציינה את הביטחון האישי, שלמות הגוף, הגנה על קניינו של אדם והסדר הציבורי כערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה.

כשיקולים לקולא, ציינה המאשימה, את גילו הצעיר של הנאשם, היעדר העבר הפלילי, הודאתו והחיסכון בזמן שיפוטי. יחד עם זאת, טענה המאשימה, שמדובר בשני אירועים חמורים ולקייחת אחריות חלקית ומוגבלת מצד הנאשם.

לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, המאשימה הגישה טבלת פסיקה אשר לטענתה מדובר במקרים דומים בנסיבותיהם לענייננו, וטענה כי מתחם הענישה ההולם נע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל. כאשר ביחס למיקומו של הנאשם בתוך המתחם טענה המאשימה כי יש למקמו בתחתית המתחם, לגזור עליו מאסר על תנאי, קנס הולם מאחר ומדובר בעבירה כלכלית, כמו כן טענה המאשימה כי יש לחלט את רכבו אשר שימש לביצוע העבירה.

5. טיעוני ב"כ הנאשם לעונש:

ב"כ הנאשם טען כי האינטרס הציבורי במקרה הזה הוא דווקא של שיקום הנאשם, וכי מאסר בעניינו, לא רק שלא תביא להרתעה, אלא עלולה להביא לרצידיבזם ולמאסרים נוספים.

ב"כ הנאשם ציין, כי בהתאם לתיקון 113 לחוק, אם בית המשפט רואה פוטנציאל שיקום, יש להימנע מלשלוח את הנאשם לכלא וביקש מבית המשפט לא לקטוע את ההליך הטיפולי שהנאשם נמצא בו ולתת לו הזדמנות לשפר את דרכיו.

ב"כ הנאשם ציין לזכותו של הנאשם, את המאמץ האדיר שעשה הנאשם, מאדם שלא קיבל כל הכשרה מקצועית ואשר גדל בחברה חרדית, לכך שהשלים בגרויות והחל ללמוד משפטים.

ב"כ הנאשם טוען כי העונש לו עתרה המאשימה מוגזם בנסיבות דנן, ואף הפנה לפסיקה.

לסיכום עתר ב"כ הנאשם למאסר שירוצה בעבודות שירות ולשלב את הנאשם בהליך שיקומי.

אחרון פנה הנאשם לבית המשפט, וטען כי יש לו בעיה להיפתח ולספר לאנשים על חסרונותיו וזה גם מה שהוביל אותו לפשע. עוד ציין הנאשם, כי הוא מתחנן לטיפול ושיקום.

6. דיון והכרעה:

עמוד 5

גזירת דינו של הנאשם, תיעשה בהתאם לתיקון 113 לחוק, הקובע כי העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. סעיף 40ג' לחוק קובע, כי מתחם הענישה ייקבע תוך התחשבות **"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" (40ט).**

הערכים החברתיים הנפגעים ממעשי השוד, הם זכות הקניין של הקורבן והזכות לשלמות גופו וגוף האנשים הנמצאים בסביבת מעשה השוד. עבירת השוד חמורה גם, מכיוון שיש בה לזרוע פחד ומורא בציבור כולו. ביסודה מונח הרצון להפיק רווח "קל" על חשבון הזולת ומנגד פגיעתה קשה.

עבירת השוד נתפסת על ידי המחוקק כחמורה במיוחד, בהיותה טומנת בחובה פן אלים ופן רכושי. לא בכדי קבע המחוקק עונש חמור של 14 שנות מאסר לצידה.

בית המשפט העליון חזר לא פעם על כך, כי העונש הראוי לעבירת השוד בשל חומרתה הרבה, הוא מאסר מאחורי סורג ובריח, למשל בע"פ 5265/12 **ארז עמור נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 27.12.12):

"עבירה זו אסור לה שתקנה אחיזה במחוזותינו ועלינו לפעול לעקרה היכן שניתן. עבירת השוד פוגעת בציבור הקורבנות המסוים במסגרת האירוע, כמו גם בכלל האוכלוסייה, כאשר גורמים עבריינים מאיימים על שלומה ורווחתה. על בתי המשפט להעביר מסר מרתיע לכל מי שבוחר להשיג רווח "קל" בדרך עבריינית תוך פגיעה באנשים תמימים הנקרים בדרכם. כאמור, בנסיבות רגילות הרתעה זו צריכה לכלול מאסר בפועל".

ביחס למדיניות הענישה הנוהגת, הגיש כל אחד מהצדדים, שורה של פסקי דין, שדנו בענייניהם של נאשמים שהורשעו בעבירות שוד או ניסיון שוד וחלקם גם בעבירות נוספות. עיון במגוון גזרי הדין מלמד, כי קיימת קשת רחבה של מעשי שוד השונים זה מזה בנסיבותיהם ובדרגת חומרתם. משכך, מידת הענישה הנוהגת, תלויה בנסיבותיו הקונקרטיים של מעשה השוד וחומרתו.

יפים לעניין זה קביעתו של בית המשפט העליון - כבוד השופט א' רובינשטיין בע"פ 4841/13 **עומר ספי נ' מדינת ישראל** (מיום 6.2.14) פסקה יא':

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו. אין זהה דינה של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיזית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זהה דינה של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית- ספונטאנית; אין זהה דינה של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זהה דינה של עבירה שנעשתה תוך

שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זהה דינה של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות.

העבירות בוצעו בסניפי דואר בבית שמש ובירושלים, מקום עבודתם של אנשים, ומקום בו הציבור הרחב מקבל שירות. על בתי המשפט להתגייס למען הגנתם של אלו ולהבטיח כי במקומות התעסוקה וברחובות העיר תשרור אווירת ביטחון אישי ולא תחושת פחד ואימה.

אמנם הנאשם, השתמש באקדח דמה ולא בנשק חם או קר, עם זאת, אין בכך להפחית את החרדה האוחזת במי שחפץ מעין זה מונף ומכוון לעברו, כפי שאף עולה בבירור מעובדות כתב האישום שבפנינו.

על ענישת נאשם בביצוע שוד באמצעות אקדח צעצוע, כתב בית המשפט העליון בע"פ 7516/12 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם 1.8.16):

"המערער הורשע בביצוע עבירה חמורה שעניינה שוד סניף דואר, תוך שימוש באקדח דמה, הנחזה להיות אקדח אמיתי, כאשר הוא רעול פנים. נקל לשער את החרדה והאימה שאחזו בעובדי סניף הדואר, שעה שהאקדח מכוון לעברם על ידי שודד רעול פנים, הדורש במפגיע את הכספים המצויים ברשותם. בנסיבות מעין אלה, יש ליתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, שכן אנו מצויים להגן על קורבנות המהווים טרף קל לשודדים חסרי מצפון ומורא מהחוק, כגון נהגי מוניות, פקידי דואר ועובדי בנקים, המשמשים יעד קוסם ואטרקטיבי לעבריינים, המבקשים לזכות בכסף קל וזמין."

מקבל אני את טענת המאשימה כי נדרשה לנאשם תעוזה עבריינית, לבצע את השוד באופן בו ביצע אותו. כך, בהתאם לאישום הראשון, הנאשם כיוון את האקדח לעובדת האשנב תוך איום כלפיה וכלפי מקבלות השירות בסניף כי יירה בהן כדור בראש. על פי האישום השני, הנאשם שוב כיוון אקדח לעובד האשנב ואף השמיע קול ירייה עמום תוך קריאת "שוד".

כמצוות המחוקק, לצורך קביעת מתחם הענישה, אסקור את הנסיבות המפורטות בסעיף 40ט(א) לחוק הרלוונטיות לעניינו:

1. **"התכנון שקדם לביצוע העבירה"**: מעשיו של הנאשם חמורים, הם תוכננו בקפידה מראש, תוך בחירת המקום והצטיידות באביזרים לביצוע העבירה (האקדח, חם צוואר, משקפי שמש, קפוצ'ון שחור וצעף). בנוסף, סיפר הנאשם כי ביקר במקום ביצוע העבירה לפני השוד, ולאחר שראה כי הצליח בזממו נשוא האישום הראשון ולא נתפס, לא התחרט וביצע את העבירה נשוא האישום השני.

2. **"הנזק שנגרם מביצוע העבירה"**: באשר לנזק שנגרם מביצוע העבירה, הרי שבהתאם לאישום הראשון הנאשם נטל סך כולל של 3,620 ₪, ביחס לאישום השני הרי שניסיון השוד לא צלח. בנוסף, הרי שעל פי שני האישומים, הנאשם זרע

פחד בקרב הציבור במעשיו, וגם בנזק זה אין להקל ראש.

3. **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה:** הנאשם מתאר מצוקה כלכלית קשה אשר הובילה אותו לביצוע המעשה. הנאשם ציין בפני שירות המבחן את ניסיונותיו להשתלבות במיזמים אשר לא נשאו פרי, בנוסף כעולה מן התסקיר הנאשם ואשתו התנהלו באופן פזרני שלא תאם את יכולותיהם.

נראה כי הנאשם, חיפש קיצורי דרך לקבלת "רווח קל", חומרה יתרה יש לכך, שעה שהנאשם ידע את הפסול במעשיו בהיותו סטודנט למשפטים.

על יסוד כל האמור לעיל, הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשמים, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנוהגת והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, באתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש באירוע על נסיבותיו, נע בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ל- 40 חודשי מאסר בפועל.

בחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

בהתאם לסעיף 40יא לחוק, אסקור את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה הרלוונטיות לענייננו, לצורך קביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם:

1. **שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק** - מביא אני לזכותו של הנאשם את העובדה שהודה במעשים. אם כי תינתן לעובדה זו משקל נמוך, שכן לקיחת אחריותו של הנאשם הייתה חלקית ומוגבלת והוא גם חזר בו מהודאתו באישום הראשון כמתואר לעיל במסגרת התסקירים בעניינו.

2. **עברו הפלילי של הנאשם או העדרו:** הנאשם נעדר עבר פלילי.

שיקולים נוספים לקולא, הינם גילו הצעיר של הנאשם ופוטנציאל שיקומו. כמו כן נזקפת לטובתו, עובדת השתתפותו בהתמדה בקבוצת מעצרים המתקיימת בשירות המבחן והפידבקים החיוביים שקיבל ממנחי הקבוצה. בנוסף אני מביא בחשבון את נסיבות חייו של הנאשם, אשר כנגד דרך גידולו בבית חרדי, החל ללמוד וניסה לפרנס את עצמו, כמו כן נלקחה בחשבון עובדת היותו אב צעיר לתינוקת שנולדה בעת האחרונה.

סוגיית חילוט הרכב:

המאשימה עתרה לחילוט רכבו של הנאשם, שכן הוא שימש לביצוע העבירה.

סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן "הפקודה") קובע כדלקמן:

עמוד 8

"39. (א) על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם".

הוראת החילוט שבפקודת סדר הדין הפלילי היא חלק ותיק מן הדין הפלילי. סעיף 39 לפקודה קובע את הרשות הנתונה לבית המשפט לחילוט החפץ ששימש לעבירה או כשכר עבירה. יש להטעים כי סמכות בית המשפט לפי סעיף 39 היא סמכות שבשיקול דעת (ראו: רע"פ 4105/06 באסל ג'אבר נ' מדינת ישראל (פורסם 2.1.07)).

ההגדרה לפיה חפץ שימש "אמצעי לביצוע עבירה", נבחנת בפסיקה עפ"י הזיקה המהותית שבין החפץ ובין ביצוע העבירה. בד בבד, נבחנת גם חומרת העבירה שבוצעה, ומכלול הענישה שבגזר הדין.

בע"פ 4148/92 מועד נ' מדינת ישראל (פורסם בנוב, 22.9.1994), נדונה בקשה לחילוט רכב בגין עבירות של חטיפת חייל ודקירתו שבוצעו ברכב. כב' השופט מ' שמגר הסביר באותו עניין כי:

"אמת המידה היא במהותה ובעוצמתה של הזיקה בין החפץ לבין העבירה ובחומרתה של העבירה, היינו במקרה כגון זה שבפנינו, עולה השאלה באיזה מידה שימש הרכב באופן מהותי לביצוע העבירות שבוצעו".

בע"פ 2963/13 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנוב, 10.2.2014), נמנע בית המשפט העליון מחילוט רכבם של נאשמים, שהורשעו בביצוע עבירות אינוס ומעשי סדום באישה צעירה אותה הסיעו למקום מבודד, וביצעו את עבירות המין בתוך הרכב. ערעור המדינה נדחה באותו עניין, ונקבע כי **"הזיקה שבין הרכב לבין העבירה אינה אינהרנטית לביצועה"** (שם, בפסקה 35).

בע"פ 6234/03 מדינת ישראל נ' זיתאוי (פורסם בנוב, 3.5.2005), דחה בית המשפט העליון את ערעור המדינה על החלטת בית המשפט המחוזי שלא לחלט רכב, בקובעו כי מדובר בסמכות שברשות, ובית המשפט היה רשאי לקבוע כי בחילוט גלומה הכבדה מעבר לנדרש.

לאחר ששקלתי בדבר, באתי לכלל מסקנה כי בין ביצוע עבירת העברות בה הורשע הנאשם ובין הרכב, לא מתקיימת זיקה אינהרנטית. גם אם מתקיימת זיקה כזו - וכאמור איני סבור כך, לאור היות הנאשם נשוי טרי ואב לתינוקת רכה, אני מוצא כי בחילוט הרכב גלומה הכבדה שמעבר לנדרש. בנוסף, לא ניתן לומר כי העבירות לא היו יכולות להתבצע ללא השימוש ברכב או שחילוט הרכב הוא זה שימנע מהנאשם לבצע עבירה כזו בעתיד. לאור כל האמור, אני דוחה את בקשת המאשימה לחילוט רכבו של הנאשם.

לאחר שעיינתי בפסיקה שהובאה בפניי ובהתחשב בנסיבות הקונקרטיות של המקרה כפי שפירטתי מעלה כמו גם בהמלצת תסקיר שירות המבחן, **אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. מאסר בפועל של 9 חודשים בניכוי ימי מעצרו (21.4.16-17.6.16).

ב. מאסר על תנאי של 10 חודשים, והתנאי הוא שלא יעבור הנאשם במשך שלוש שנים ממועד סיום תקופת מאסרו עבירה מסוג פשע.

ג. קנס כספי בסך של 2,000 ₪ אשר ישולם בארבעה תשלומים החל מיום 1/1/18.

בית המשפט פונה לשב"ס לשלב את הנאשם בבית סוהר בו ניתן לשלב את הנאשם במסגרת טיפולית בהתאם להמלצת שירות המבחן.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ט' בטבת תשע"ח, 27.12.2017 במעמד הצדדים.